

20 dôvodov prečo sa zúčastniť na tradičnej latinskej omši v roku 2020

Jacob Tate

8. augusta 2020 ✚ Cirkev ✚ Liturgia

„Čnosť náboženstva dáva Bohu to, čo mu dlhujeme, a my mu dlhujeme to, čím nás Boh obohatil v našej tradícii“ – Dr. Peter Kwasniewski.

Na túto tému vyšlo mnoho kníh, bolo zverejnených množstvo podcastov, videí na YouTube, odznelo veľa homílií a prednášok, ale keď sa blížil rok 2020, rozhodol som sa napísať stručný a spoľahlivý zoznam dvadsiatich dôvodov, prečo je dobré začať chodiť v novom roku na tradičnú latinskú svätú omšu. Keďže farnosti slúžiace tridentiskú omšu sa rozvíjajú, zatiaľ čo ostatné sa zmenšujú a veriaci sa stále obracajú k tradícii, dúfame, že vám tento zoznam bude užitočný! Rovnako ako existuje nekonečné množstvo dôvodov, prečo sa zúčastňovať tradičnej latinskej omše, existuje aj nekonečný počet zdrojov informácií, ktoré všetky tieto dôvody uvádzajú.

Zdroj: NSCh

Účelom tohto článku vôbec nie je zmenšovať význam Novus Ordo Missae, ale poukázať na krásu latinskej omše. Hovorím to preto, lebo by som chcel zdôrazniť, že na novú svätú omšu som chodil viac ako desať rokov a teda niektoré moje postrehy sú prirodzeným porovnaním medzi týmito dvomi omšami – ale nie preto, že by som chcel jednu kritizovať, ale preto, že **je to moja osobná skúsenosť**.

Začnete aj vy chodiť na tradičnú latinskú svätú omšu v roku 2020? Začnite trebárs tým, že na ňu budete chodiť jednu nedeľu v mesiaci, aby ste sa najskôr naučili a urobili prvé kroky, potom prešli na dve nedeľe a v novembri alebo decembri budete chodiť každú nedeľu! Niekoľko dôvodov, aby ste mali o čom premýšľať.

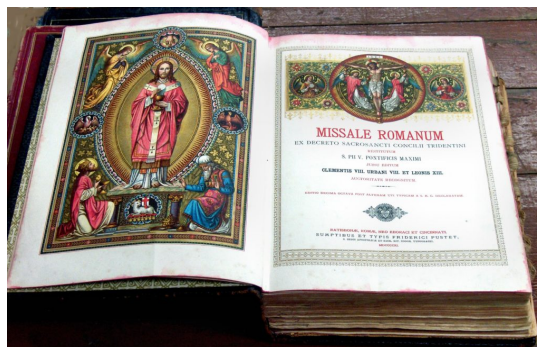
1) Používaný jazyk je latinčina

Západná Cirkev, či latinský obrad – najrozšírenejší obrad katolíckej Cirkvi – používa latinčinu v liturgii, pri exorcizmoch a v cirkevných dokumentoch od štvrtého storočia. Je to jej materinský jazyk a zároveň univerzálny jazyk Cirkvi. Liturgii umožňuje, aby sa neviazala na hranice a jazyky národov sveta, ale aby bola skutočne katolícka, čo napokon znamená „univerzálna“.

Niektorí hovoria: latinčina je mŕtvy jazyk, prečo by sme ju mali používať v našej liturgii? Nuž, ako pri mnohých príležitostiach povedal autor a tvorca podcastov Timothy Gordon, používame ho práve preto, že je to mŕtvy jazyk!

Latinčina sa nemení, nevznikajú v nej nové slová ani nové významy, je precízna a jasná. Ešte celkom nedávno, v roku 2010, bolo treba nanovo preložiť mnoho častí svätej omše v anglickom jazyku (z „a s tebou“ na „i s duchom tvojím“) – a v roku 2019 pápež František začal diskusie o zmene modlitby „Otče náš“ a „Sláva Bohu na výsostiach“ v anglickom jazyku. Slová časom menia svoj význam, čo môže spôsobiť problémy v teológii, ale v prípade mŕtveho jazyka, akým je latinčina, takéto aktualizácie a zmeny neprichádzajú do úvahy. „*Et cum spiritu tuo*“ znamená to isté teraz, ako to znamenalo pred päťsto rokmi a nevyžaduje nijakú aktualizáciu. Uchovanie liturgie v latinskom jazyku ju chráni pred následkami akýchkoľvek zmien.

S tým je spojené taktiež tajomno, krása a transcendentný odveký pocit súvisiaci s latinskými modlitbami. Ak porovnáte liturgiu slúženú výlučne v starovekom jazyku, ktorý sa nepoužíva v bežných rozhovoroch, s liturgiou, v ktorej kňaz používa hovorový národný jazyk, je zrejmé, že jeden je slávnostnejší, vážnejší a starovekejší. Používanie latinčiny je ako závoj, ktorý liturgii dodáva tajomnosť a krásu, rovnako ako zakrývame svätostánok, hlavy žien v kostole a nevestu závojom v deň jej svadby. Tento „závoj“, ktorý poskytuje latinčina, je jednoducho len ďalší spôsob uvedomenia si, že počas omše sa deje čosi tajomné, čosi iné, čosi mocné a čosi posvätné.

Missale Romanum 1915

zdroj: wikimedia commons

Nakoniec je tu ešte argument, že latinčina je v skutočnosti mocnejšia, či tiež efektívnejšia. Svedčí o tom fakt, že exorcizmy podľa všetkého nezaberajú, alebo aspoň nie sú také účinné, pokiaľ sú vykonávané v inom jazyku ako v latinčine. Fakticky až v roku 2014 bol schválený exorcistický rituál v anglickom jazyku. V starovekom jazyku je moc a démonom sa to nepáči. Možno jedným z teologických dôvodov je to, ako aj autor a teológ Dr. Taylor Marshall uviedol vo svojich viacerých podcastoch, že latinčina je jedným z troch jazykov použitých v nápisoch na Kristovom kríži a bola obmytá Jeho krvou.

2) Svätá omša sa slávi *ad orientem*, zatiaľ čo kňaz stojí tvárou obrátený k svätostánku

Ad orientem v latinčine znamená „smerom na východ“. Dôvodom je staroveký zvyk stavať všetky kostoly s oltárom obráteným na východ, k Jeruzalemu. Okrem starodávneho zvyku, ktorého história presahuje rozsah tohto článku, má praktická aplikácia slávenia svätej omše *ad orientem* mnoho predností.

Kritik by mohol povedať, že obrátenie kňaza chrbtom k ľuďom spôsobuje, že účastníci omše nepočujú kňaza. Stručná odpoveď na túto výhradu je jednoduchá: kňaz sa neprihovára k vám, ale k Bohu. A kde sa nachádza Boh? V nebi – áno, ale je aj fyzicky prítomný priamo pred kňazom v svätostánku. Kňaz prináša večnú obeť Ježiša Krista, pravého Boha a pravého človeka, nášmu Nebeskému Otcovi – prečo by sa pri tom mal odvracať od Otca?

Optika *ad orientem* je taktiež príjemná a krásna. V centre pozornosti je samotný Boh. Vo väčšine kostolov postavených pred šesťdesiatimi rokmi minulého storočia, architektúra upútavala pozornosť veriacich k tomu, čo je nebeské: svätostánok spredu a v strede, vyvýšený nad hlavný oltár; na oltári krucifix; potom samotný oltár, potom kňaz a ľud. Všetko je nasmerované na Boha – existuje určitý druh fyzickej a architektonickej hierarchie, lineárny pohyb nahor od zadnej časti kostola dopredu, hore k schodom svätyne a k oltáru, ktorý odráža teologickú hierarchiu Boha a Jeho stvorenia.

3) Je to omša svätých

Sv. Terézia z Lisieux, sv. Terézia z Avily, sv. Pius X., sv. František z Assisi, sv. Filip Neri, sv. Tomáš Akvinský... – vezmite si ktoréhokoľvek svätého a je takmer na sto percent isté, že omša, ktorej sa zúčastňoval, a vďaka ktorej dostával posväcujúce milosti, bola latinská omša alebo jeden z jej skorších náprotivkov, ktorý vyzerá takmer rovnako, pretože latinská omša zostala úplne nedotknutá viac ako päťsto rokov, a v podstate bola nedotknutá viac ako tisícpäťsto rokov.

Keď táto omša bola centrom duchovného života všetkých týchto veľkých svätcov, ba takmer všetkých svätých v dejinách našej Cirkvi, prečo by nemohla byť aj naším duchovným fundamentom?

Zdroj: NSCH

4) Hlboká biblická príprava na Eucharistiu

Po mojej konverzii som si často kládol otázku: „Aké modlitby sa môžem modliť pred svätým prijímaním, ktoré by ma pripravili na prijatie opravdivej prítomnosti nášho Pána do mojej duše a tela?“ Povedal by som, že je to dobrá otázka vyžadujúca určitú reflexiu. Ale len dovtedy, kým si neuvedomíme, že celá svätá omša vedúca ku konsekrácii je odpoveďou na túto otázku! Tieto modlitby, tieto čítania, tieto gestá a dielo liturgie nás pripravujú na Eucharistiu, a svätá Matka Cirkev ich vo svojej múdrosti zachovala nedotknuté po celé stáročia. Pasáže zo Svätého písma na svätej omši by sa vôbec nemali meniť; pasáže pre svätú omšu by mali byť vyberané s ohľadom na prípravu na obeť.

Zaujímavým aspektom starej omše je, že biblické čítania nie sú štruktúrované tak, ako sme zvyknutí. Počas niekoľkých prvých omší, ktorých som sa zúčastnil, mi to bolo divné a vyzeralo to, akoby sa na Bibliu kládol menší dôraz. Až keď som si prečítal článok Dr. Petra Kwasniewského, pochopil som, že v liturgii nie je

dôležité množstvo alebo rozmanitosť biblických pasáží, ale ich miesto a účel pri príprave na svätú obetu.

Dr. Kwasniewski uvádza:

Pokiaľ ide o biblické čítania, starý obrad sa riadi dvoma obdivuhodnými zásadami: po prvé, že pasáže neboli vybrané kvôli nim samým (čiže s cieľom prečítať čo najviac z Písma), ale aby objasňovali význam slávnosti, akou je liturgia; po druhé, že dôraz nie je kladený na zvyšovanie biblickej gramotnosti, či na didaktické poučovanie, ale na „mystagógiu“. Inými slovami povedané, čítania počas svätej omše nemajú byť nejakou nedeľnou školou, ale iniciáciou do tajomstiev viery. Vďaka ich obmedzenému počtu, krátkosti, liturgickej vhodnosti a opakovaniu sa v priebehu každého roka sa stávajú silným faktorom duchovnej formácie a prípravy na eucharistickú obetu.

5) Každý prijíma sväté prijímanie na kolenách a na jazyk

a

6) Neexistujú mimoriadni rozdávatelia svätého prijímania

Vo svetle nedávneho prieskumu, ktorý ukázal, že iba tretina katolíkov verí, že chlieb a víno sa počas omše stávajú Telom, Krvou, Dušou a Božstvom Ježiša Krista, by bolo dobré uvažovať o príčinách tohto stavu.

Predstavme si takúto situáciu:

Na jednej omši päť starších paní rozdáva sväté prijímanie ľuďom stojacim v rade, ktorí prijímajú hostiu do svojich neposvätených rúk, pričom každá osoba v kostole podľa pokynov vstáva zo svojej lavice a stavia sa do radu.

Na druhej omši sa hostie dotýka iba kňaz a všetci ľudia si kľakajú, aby ju prijali pri oltárnom zábradlí, ktoré ich oddeľuje od svätyne, kde prebýva Boh. Prijímajú ju na jazyk, aby sa hostie nedotkli žiadnou inou časťou tela. Pri tejto omši niekoľkí veriaci, niekedy aj mnohí, zostávajú sedieť v laviciach, pretože zväčiac stav svojej duše nechcú nehodne prijať Pána Ježiša.

Na ktorej z týchto omší je množstvo ľudí, ktorí *naozaj* veria, že hostia je čímisi svätým, čímisi odlišným od obyčajného chleba?

Existuje staroveké príslovie, ktoré hovorí, že „ako sa modlíš, tak veríš“ (*lex orandi, lex credendi*) –, čo v doslovnom preklade znamená: „Zákon modlitby je zákonom viery“. Podľa neho naše činy, myšlienky a dispozície v modlitbe priamo ovplyvňujú to, v čo veríme. Ak niekto bude chodiť na omšu v tričku a v džínsoch, hostiu bude prijímať na ruku od Zuzany z farskej rady a bude to robiť celý čas bez toho, aby sa nad tým čo i len zamyslel, aká je pravdepodobnosť, že sa u neho prehľbi viera, že je pred Kráľom vesmíru a že *Ho naozaj prijíma*?

Nesľubujem, že každý na Tridentskej omši vo vašom meste bude mať na sebe smoking, ale vážny a slávnostný charakter svätej omše obvykle priťahuje ľudí, ktorí ju aj berú vážne. Kľačanie pri svätom prijímaní z rúk kňaza sa zásadným spôsobom pričiňuje o túto vážnosť.

7) Zreteľné rozlíšenie medzi pohlaviami

Na latinskej svätej omši v presbytériu nevidíte ženy. Všimnite si tiež, že takmer každá žena má zakrytú hlavu, rola muža je viditeľná pri činnosti kňaza, ktorý prináša obeť a nemá okolo seba „miništrantky“. Pri každom z týchto bodov by sme sa mohli zastaviť a rozoberať ich, ale pre stručnosť navrhujem prečítať si niektoré z nich, ktoré sú uvedené v poznámkach pod čiarou a zameriam sa tu iba na „miništrantky“³.

Aký zmysel má miništrant? Taylor Marshall a Eric Sammons vo svojom podcaste o účasti na Tridentskej omši poukazujú na to, že kňaz, ktorý sa učil šesť alebo viac rokov, aby mohol sláviť svätú omšu, je kompetentnejší než desaťročný chlapec, aby nalieval vodu alebo premiestňoval nejaké predmety. Cieľom miništranta nie je iba pomáhať kňazovi pri nenáročných činnostiach, ktoré by bez problémov zvládol aj sám a úprimne povedané – pravdepodobne by to aj radšej robil sám.

Zmyslom miništrantov je povzbudzovať povolania, pritiahnuť pozornosť mladých mužov k tomu, čo robí kňaz. Kedysi pri oltári mohli slúžiť iba muži s nižšími sväteniami. Miništranti sú z hľadiska liturgie úplne zbytoční, ale pripúšťajú sa z dôvodu vplyvu, ktorý služba pri oltári môže mať na povolanie mladého muža, keď ho zaujme liturgia.⁴

Keďže teda ide o vzbudenie povolaní, načo ženám umožňovať účasť na službe pri oltári, keď aj tak nemôžu byť kňazmi? Každému pri svätej omši by malo byť jasné, že je to mužská rola, a tak ako muži nemôžu vo svojich telách „nosiť“ život a privádzať ho na svet ako ženy, tak ženy nemôžu prinášať túto obeť ako muži.

Ako uvádza Dr. Taylor Marshall, teologický dôvod je v skutočnosti celkom jednoduchý: kňaz, konajúci v osobe samého Krista (*in persona Christi*), hovorí pri vyslovovaní slov konsekrácie: „Toto je *moje* Telo.“ „Moje“ sa vzťahuje na Kristovo telo. Na základe vedy, zdravého rozumu, celých dejín a Božieho slova (Gn 5, 2) vieme, že existujú iba dva typy tiel: mužské a ženské. Telo Kristovo je mužské, a preto ženy nemôžu hovoriť: „Toto je moje Telo“, konajúc *in persona Christi*.⁵

Zdroj: NSCh

8) Veľká úcta k svätému Božiemu menu

Počas väčšiny latinských svätých omší sa obvykle dodržiava starodávny zvyk ukloniť hlavu pri každej zmienke svätého mena Ježiš alebo Najsvätejšej Trojice. V skutočnosti si kňaz sníma baret pri zmienke svätého Mena. Takáto úcta k Božiemu menu je v 21. storočí naliehavo potrebná ako prostriedok nápravy

bezbožnosti, ktorá je taká rozšírená pri preklínaní alebo ľahkomyselnom vyjadrovaní sa, ktoré je priamym prestúpením druhého prikázania Desatora. Hlboká úcta počas latinskej omše je krásny spôsob, ako naučiť vaše deti, že Božie meno je skutočne sväté, čo znamená „vyčlenené“.

Pamätajte: *lex orandi, lex credendi*.

9) Rovnaké modlitby svätej omše

Existuje veľa kníh a webových stránok, ktoré porovnávajú novú a starú omšu, takže tu nebudem analyzovať celý misál, ale krása a účinnosť latinskej omše udrú do očí každému, kto ho číta.

Niekoľko príkladov, čo budete počuť alebo čo si prečítate v starom misáli: Svätá omša začína modlitbami pred schodmi oltára; *Confiteor* vzýva sv. Michala, sv. Petra, sv. Pavla a sv. Jána Krstiteľa; *Kyrie* sa opakuje, takže sa stáva dokonalou Trojičnou deväťnásobnou modlitbou (tri verše, z ktorých každý sa opakuje trikrát); jazyk je konkrétne zameraný na obetný charakter svätej omše; tradičné posledné evanjelium sa číta na konci omše; rímsky kánon, jedna z najkrajších a najstarších modlitieb, sa vždy odrieka pred konsekráciou; na konci recitovanej omše sa celé zhromaždenie pripojí k modlitbe Leva XIII.

Ak veríte, že môžete požiadať o pomoc svätca tým, že ho budete vzývať, prečo by ste nemohli vzývať viacero svätých? Ak veríte, že vaše modlitby majú moc a že ich Boh počuje, prečo by ste nemohli počas svätej omše odriekať krásne modlitby, ktoré pred nami odriekali svätci? Ak veríte, že svätá omša je obetou Krista, Syna Večného Otca, prečo sa nezúčastňovať svätej omše, ktorá zdôrazňuje obetný jazyk? Teraz viac ako kedykoľvek predtým potrebujeme tieto krásne a starodávne modlitby, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tradičnej latinskej omše.

10) Bohocentrická latinská omša

Keď som bol po prvý raz na Tridentskej omši, ohromilo ma, ako kňaz a celé zhromaždenie vyzerali byť sústredení na Boha. Atmosféra bola podobná ako pri modlitbe Svätej hodiny.

Čo som si všimol a čo podľa môjho názoru napomáha tomuto zameraniu sa na Pána Boha: kňaz je obrátený tvárou k Bohu spolu s ľuďmi, takže všetky modlitby a všetka jeho pozornosť sú zamerané na Boha; kňaz slúži svätú omšu *ad orientem*, čím sa zdôrazňuje, že je vodcom ľudu pri prinášaní obety (premýšľajte o analógii: kňaz ako vodič autobusu, ktorý vezme tých, ktorí sa kdesi zhromaždili – pod krížom); nemá lektorov, spevákov, ani mimoriadnych rozdávatelov svätého prijímania, ktorí chodia po presbytériu a odvádzajú pozornosť ľudí; hudba je slávnostná, ale nie je stredobodom omše; z väčšej časti tichý charakter omše myseľ upokojuje a zameriava jej pozornosť na to, čo je sväté; kňaz nemá modlitby na výber – dlhé alebo krátke verzie –, ktoré by chcel odriekať v ten deň, miesto toho jednoducho sleduje misál, takže je oslobodený od tlaku, aby sa „predviedol“.

Uviedol som iba niekoľko aspektov omše, ktoré mi udreli do očí, ale o bohocentrickom charaktere latinskej omše boli napísané celé knihy. Vrelo ich odporúčam prečítať!

11) Vo farnostiach, v ktorých sa slúži latinská svätá omša, sú bežné aj iné starobylé obrady a tradície

Rád by som v krátkosti zdôraznil niekoľko vecí, s ktorými naši starí rodičia a prarodičia vyrastali a ktoré boli normálnou súčasťou ich katolíckeho života, a stále sú prítomné v mnohých komunitách, v ktorých sa slúžieva tradičná latinská omša:

Ľudia sa v piatok zdržiavajú konzumácie mäsa v súlade s kánonickým zákonom; dodržiavajú sa kántrové dni; každá zo siedmich sviatostí je stále v pôvodnom obrade; medzi laikmi je rozšírené používanie svätenín, ako je medailón sv. Benedikta, svätená soľ a bronzový škapuliar; mnoho duchovných skladá antimodernistickú prísahu; nižšie kňazské svätenia sú stále prítomné v spoločenstvách ako je FSSP (zrušenie nižších svätení Tridentský koncil odsúdil)⁶; starý kalendár je dodržiavaný, takže sviatky a pôsty pripadajú na rovnaké dni, v ktorých ich dodržiavali aj naši predkovia a veľkí svätí pred nami.

Všetky tieto zbožné praktiky prehľbia vašu vieru a vášmu bežnému životu dodajú pocit spojenia s celou Cirkvou. Áno, môžete ich vykonávať aj bez účasti na tridentskej svätej omši, ale komunity, v ktorých sa o týchto praktikách najčastejšie diskutuje a sú súčasťou každodenného života, sú tie isté spoločenstvá, v ktorých je stará omša centrom duchovného života.

12) Je to historická omša

Viete si predstaviť, žeby Cirkev zmenila prežehňávanie sa? Vážne si predstavte, že jedného dňa by pápež povedal: „Už sa nebudeme prežehňávať a namiesto toho na chvíľu zavrieme oči, aby sme takto signalizovali začiatok a koniec modlitby.“ Neotriaslo by to vašim svetom? Celý život ste sa prežehňávali! Znak kríža je jednoducho súčasťou katolíckeho bytia!

Kde priemerný katolík pravidelne zažíva Cirkev, duchovenstvo, farský život a všetky ostatné „katolícke“ záležitosti? Samozrejme, že na nedeľnej svätej omši! Omša je ústredným bodom katolíckeho života – ešte dôležitejšia ako prežehňávanie sa alebo akákoľvek iná pobožnosť. Takže na chvíľu si skúste predstaviť, ako sa katolíci cítili, keď sa všetko, čo súviselo s omšou, v šesťdesiatych a sedemdesiatych rokoch 20. storočia zmenilo. Bolo to oveľa mätúcejšie, frustrujúcejšie a nepochopiteľnejšie, než keby sa zmenil spôsob prežehňávania sa. Omša, ktorú Cirkev slávila takmer počas celej svojej histórie, bola postavená na hlavu a pokiaľ za kritérium budeme považovať návštevnosť bohoslužieb, vyzerá to, že veriacim sa to zrejme nepáčilo⁷.

Keď som konvertoval na katolicizmus, počas katechéz som po prvý raz počul o posvätnnej Tradícii. Prišiel som do Cirkvi a *nič* som o tom nevedel. Keď zomrel Ján Pavol II. a ja som sa to dozvedel zo správ, musel som si vyhľadať informácie o tom, čím je pápež, pričom som sa veľa dozvedel o Tradícii a autorite v katolíckej Cirkvi.

Pri katechézach, ktoré sprevádzali moju konverziu, som sa dozvedel, že k posvätnnej Tradícii Cirkev pristupuje s rovnakou úctou ako k Svätému písmu, čo však protestanti silne spochybňujú. Taktiež som sa dozvedel, že máme aj svoje vlastné tradície s malým „t“. Keď som v roku 2007 konvertoval a hneď potom v roku 2008 moja farnosť začala sláviť latinskú svätú omšu, zaujímalo ma, prečo som o tejto omši dovtedy

nikdy nepočul. „Je to tradičná omša Cirkvi, omša, ktorá sa slávila stáročia až do šesťdesiatych rokov,“ bolo mi povedané. Môj nedávny katechizovaný mozog, v ktorom ešte doznievali informácie o Tradícii, nebol schopný pochopiť skutočnosť, že Cirkev ako celok sa od nej odchyľila, hoci je kľúčová pre život každého katolíka.

Peter Kwasniewski výrečne a výstižne vymenoval dôvody v jednom zo svojich vynikajúcich článkov na portáli OnePeterFive, prečo má pridržovanie sa tejto historickej omše taký zásadný význam:

Ako katolíci máme povinnosť prijímať liturgiu z Tradície s hlbokou úctou tak, ako to robili všetci naši predkovia vo viere. Ak to neurobíme, zlyháme v morálnych, intelektuálnych a teologických cnostiach. Morálnych – pretože *cnosť náboženstva dáva Bohu to, čo mu dlhujeme, a my mu dlhujeme to, čo nám Boh vnukol v našej Tradícii*. Intelektuálnych – pretože formovanie katolíckej mentality je založené na nahromadenej múdrosti našich predkov a z nej sa učí. Teologických – pretože viera sa živí hlboko uctievanými tajomstvami, nádej sa upína k neviditeľnému nebeskému šťastiu, láska sa nadovšetko drží Boha a vníma blížneho vo vzťahu k Nemu – a práve toto stelesňujú tradičné liturgické obrady a k tomu nás privádzajú.

13) Je kontrakultúrna

Latinská omša nám umožňuje byť kontrakultúrnymi. Žijeme v kultúre smrti a okamžitého uspokojenia. Zložité, teologicky bohaté obrady a modlitby latinskej omše neprinášajú okamžité uspokojenie. Obsahujú tajomstvo a krásu, ktoré začneme chápať po rokoch a ktoré zároveň prehĺbujú našu vieru. Ako povedal Eric Sammons: ľudia chcú „instantnú kávu a potom instantnú omšu“ a my musíme proti tomu bojovať. Kadidlo a zvončeky, ako aj všetky ďalšie detaily a rituálne aspekty robia latinskú omšu kontrakultúrnou a v dnešnej kultúre – možno viac než v ktorejkoľvek inej – je to určite dobrá vec.

14) Tradícia sakrálnej hudby

Nie som odborník v oblasti liturgickej hudby, a hoci hudbu milujem, táto téma pre mňa nie je zvlášť zaujímavá, a preto sotva dokážem zozbierať všetky potrebné informácie, aby som ju náležite vyzdvihol. Napriek tomu si myslím, že možno jednoducho poukázať na jeden veľmi silný argument týkajúci sa úcty k Bohu v hudbe počas svätej omše: premena omše na pop koncert či na koncert rockovej hudby predstavuje naozaj uctievanie Otca, aké Mu náleží?

Dokonca aj dokument Druhého vatikánskeho koncilu s názvom *Musicam sacram* hovorí, že gregoriánsky chorál má „zaujímať prvé miesto“ v liturgii, zdôrazňujúc, že hudba musí byť posvätná a zachovávať slávnostný charakter bohoslužby. Pridržiava sa vaša farnosť inštrukcie Druhého vatikánskeho koncilu a kladie gregoriánsky chorál na „prvé miesto“?

15) Deti musia zažiť „krásu svätosti“

Žalm 96, 6-9: „Vznešenosť a krása pred jeho tvárou, moc a veleba v jeho svätyni. Vzdávajte Pánovi, rodiny národov, vzdávajte Pánovi slávu a česť, vzdávajte Pánovi slávu hodnú jeho mena. Prineste obetné dary a vstúpte do jeho nádvorí, klaňajte sa Pánovi v posvätnom rúchu. Chvej sa pred ním, celá zem!“

Deti zažívajú vieru prostredníctvom toho, čo vidia a hlavne sledovaním toho, čo robia ich rodičia. Svoje prvé skúsenosti s Pánom Bohom zažívajú v jeho „nádvorách“, v Cirkvi. Každú nedeľu išli malé deti po stopách svojich rodičov a učili sa napodobňovať to, čo v kostole počujú a vidia. Pretože sú takí otvorení vonkajším

vplyvom a absorbujú všetko, čo prežívajú, je nevyhnutné, aby vyrastali so skúsenosťou úcty a hlbokého ticha tradičnej omše.

Jednou z najlepších kníh na túto tému je kniha od Dr. Marie Montessori. Je slávnou katolíckou vychovateľkou a jej štýl a metódy výučby malých detí, hoci podľa mňa trochu kontroverzné, sa v poslednom čase stali veľmi populárne. Mnohí, ktorí nie sú oboznámení s históriou rímskeho rítu, sú prekvapení, keď sa dozvedajú, že keď písala o výchove detí na omši, písala o tradičnej latinskej omši! Pretože opis omše v jej knihe je taký odlišný od toho, na ktorý sme dnes zvyknutí, mnohí moderní vychovávatelia aplikujúci metódy Dr. Montessori toto dielo pri katechizácii detí vynechávajú, a to je fraška. Jej slávna teória „absorbujúcej mysle“ malých detí dokonale sumarizuje dôvod, prečo deti potrebujú zažiť všetku krásu, úctu, svätosť, zbožnosť a uznanie toho, čo je Božie, čo ponúka latinská omša.

16) Počas sv. omše je často možné vyspovedať sa

Je to trochu ťažké dokázať, pretože určite existujú farnosti, ktoré umožňujú prístup k svätej spovedi počas nedeľnej omše, ale zas neslúžia latinskú omšu (osobne som na takej bol prítomný). Ale podobne ako všetky ostatné tradície viery, je to oveľa bežnejšie vo farnosti, v ktorej sa slúži tridentská svätá omša.

R. Jared Staudt v článku pre „National Catholic Register“ píše:

Väčšina katolíkov pristupuje k svätému prijímaniu vždy, keď prídu na svätú omšu bez ohľadu na to, či pristúpili alebo nepristúpili k sviatosti zmierenia za posledný rok (a mnohí nepristúpili). Táto situácia vedie k sviatostnej kríze, keď veľké množstvo katolíkov prijíma eucharistiu bez riadnej prípravy, resp. bez toho, aby boli v stave posväcujúcej milosti.

Ak to myslíme vážne a chceme priviesť mnohých našich farníkov k tomu, aby sa vyspovedali, najmä tých, ktorí sa už dávno nespovedali a v iný deň to ani neplánujú, musíme urobiť všetko pre to, aby im táto sviatosť bola čo najviac prístupná. V mojej rodnej farnosti sa mi podarilo dostať jednu rodinu k sviatosti zmierenia, nebola pri spovedi už celé desaťročia, jednoducho preto, že cestou na svätú omšu sme prechádzali okolo otvorených dverí spovednice. Prioritou by mala byť možnosť vyspovedať sa v nedeľu, ak chceme priniesť Pánovu milosť priamo ľuďom, ktorí ju najviac potrebujú.

Aj ja som neraz pristúpil k svätej spovedi len preto, že bola k dispozícii tesne pred omšou, na ktorú som prišiel o pätnásť minút včasnšie, a taktiež som mohol pobádať ostatných členov rodiny, aby využili túto možnosť.

Pápež Ján Pavol II. k tejto téme prispel svojím dielom, keď vo svojom apoštolskom liste *Misericordia Dei* uviedol: „Odporúčame najmä viditeľnú prítomnosť spovedníkov na kultových miestach počas stanovených hodín, prispôsobenie týchto hodín skutočnej situácii kajúcnikov a zvlášť pripravenosť spovedať pred svätými

omšami, ale aj vyjsť v ústrety potrebám veriacich počas slávania svätých omší, ak sú k dispozícii ďalší kňazi“.⁸

17) Ticho nie je iba pre zbožnú úctu, ale pre modlitbu

Keď som bol po prvý raz na tichej svätej omši, bol som zmätený tým, aká bola naozaj tichá. Nebol som si istý, čo mám robiť, alebo ako mám byť na nej účastný. Krátko nato mi jeden z mojich priateľov, ktorý niekoľko rokov navštevoval seminár FSSP (Kňazského bratstva svätého Petra), povedal, že sa nebude môcť vrátiť do farnosti bez latinskej omše, pretože počas iných omší nie je čas na osobnú modlitbu.

Okamžite som si uvedomil, koľko sa toho deje počas novej omše. Všetko sa číta nahlas, takmer medzi každou časťou omše je pieseň, na modlitebné výzvy sa očakávajú odpovede – človek je teda neustále zamestnávaný. Koľko času však veriaci môže v skutočnosti venovať hlbokkej osobnej modlitbe s Kristom počas omše? Prijímaš Kráľa Vesmíru do svojho tela a do svojej duše. Nechceš chvíľu ticha, aby si sa s Ním porozprával? Táto chvíľa ticha pre modlitbu je zakomponovaná priamo do samotnej latinskej svätej omše.

18) Je to jednoduchšie, keď máte malé deti a veľkú rodinu

V novej omši je toľko odpovedí a piesní, na ktorých – ako nám hovoria –, sa musíme zúčastniť, že máme pocit, že prichádzame o veľa, keď musíme vziať dieťa z lavice na toaletu alebo do zadnej časti kostola. Podľa mojich skúseností to vedie k nereálnym očakávaniam, že vaše dieťa bude sedieť v lavici hodinu alebo viac a bude úplne ticho.

Tradičná omša nevytvára rovnaký druh naliehavej potreby zostať v lavici a hovoriť všetky odpovede, aby omša ďalej bežala. Kňaz prináša obeť a recituje krásne starodávne modlitby bez ohľadu na to, či naháňate batoľa vo vestibule alebo ticho kľáčite vo svojej lavici. To dáva rodičom slobodu v prípade akejkoľvek potreby postarať sa o deti, vďaka čomu je omša pre rodičov menej náročná. Ak vaše dieťa plače alebo potrebuje vymeniť plienku, stačí si kľaknúť, vyjsť, postarať sa o to a potom sa vrátiť. Medzitým má kňaz všetko pod kontrolou.

19) Je univerzálna

Už som spomenul, že použitie latinčiny ako univerzálneho jazyka Cirkvi robí omšu dostupnejšou pre všetkých na celom svete. Ale navyše skutočnosť, že kňaz nemá na výber, ako robiť určité veci, znamená, že omša bude vždy vyzeráť rovnako a že budú prednášané rovnaké modlitby. Akcenty omše, čiže optika, vždycky zostane prakticky rovnaká.

20) Podstata svätej omše ako obety je viditeľná a zdôraznená

Mnohé z bodov, ktoré som uviedol, si vyžaduje mnohoročné štúdium množstva kníh a prameňov. A pre tento bod to platí oveľa viac ako pre ostatné. Dopustil by som sa teda nedbanlivosti, keby som ho vôbec nespomenul.

Jedna z kníh, ktoré formovali môj názor na svätú omšu viac ako iné, bolo jednoduché a krátke dielo pod názvom Svätá omša ako obeť (*The Mass as Sacrifice*). Otvorila moje oči a ja som sa dozvedel, že omša je dielom (liturgiou) obety, ktorú prinášame Bohu. Toto je hlavná definícia svätej omše. Keby sme to definovali jedným slovom, najvýstižnejšie by bolo: „obeť“. Preto katolíci majú oltáre, nie stoly, a preto máme kňazov, nie kazateľov. Kňaz je ten, kto prináša obeť a prináša ju na oltári.

A čo obetuje? Ježiša Krista, nepoškvrneného Baránka. Toto je tajomstvo našej viery, jej zdroj i vrchol. Ak nechápeš omšu ako obetu, zvyšok katolicizmu nedáva zmysel. Táto pravda je pre mňa taká zjavná práve na tradičnej latinskej omši, a toto je dôvod číslo jeden, pre ktorý som sa rozhodol, že od tohto roku budem vychovávať svoje deti v tejto starobylej liturgii. Chcem, aby v hĺbke svojej duše vedeli, že to naozaj Telo, Krv, Duša a Božstvo Ježiša Krista sú prinášané na oltári ako obeta Bohu. Verím, že latinská omša je ten najlepší spôsob, ako to sprostredkovať svojim deťom a urobiť pre nich všetko, čo je v mojich silách, keď ide o ich spásu skrze Ježiša Krista. Hoci existujú aj iné dôvody pre účasť na latinskej omši, ktoré som uviedol vyššie, a okrem nich mnoho ďalších, tento jediný by mi úplne stačil.

Záver

Aj predsavzatie viacej cvičiť v novom roku môže byť v praxi nepohodlné a spojené s určitou obetou. Vyjdime teda z našej komfortnej zóny, začnime sa učiť latinčinu a chodiť na tradičnú latinskú omšu. Možno spočiatku nebudete všetkému rozumieť, ale nebojte sa: nemusíte. Keď som konvertoval, sám som všetkému na omši nerozumel, hoci bola v angličtine. Ak pôjdete niekoľkokrát, chytí vás to!

Na koniec: Bol by som nevďačný, keby som sa nepoďakoval tým, ktorí ovplyvnili moje tradicionalistické tendencie, a najmä tým, ktorí ma zoznámili s latinskou omšou: dr. Johnovi Goodreauovi, Billowi Erwinovi a o. Jerryemu Wootenovi.

Na Slovensku môžete zažiť krásu tradičnej liturgie napríklad na týchto miestach:

BRATISLAVA, Námestie SNP, Kostol Navštívenia P. Márie (**Milosrdných bratov**), každú **nedelu o 17.00 hod.**

MOST PRI BRATISLAVE, Kostol Božského Srdca Ježišovho – každú **sobotu** o 18.00 hod. a každý prikázaný sviatok v pracovný deň o 19.30 hod.

TRNAVA, Kaplnka Panny Márie Fatimskej na **Arcibiskupskom úrade** (budova Marianum) každú **nedelu o 18.00 hod.** ; každý **prvý piatok o 18:00 hod**, a všetky cirkevné **prikázané sviatky o 18:00 hod.**

NITRA, Kostol sv. Michala Archanjela na vršku (Dolné mesto) každú **sobotu o 18.30 hod.**

KOŠICE, Kostol Najsvätejšej Trojice (**premonštrátsky kostol**). Hlavná 67, Košice-Staré Mesto v stredu o 19:30 hodine.

[1] Jn 19, 19-20: „Pilát vyhotovil aj nápis a pripevnil ho na kríž. Bolo tam napísané: “Ježiš Nazaretský, židovský kráľ.” Tento nápis čítalo mnoho Židov, lebo miesto, kde Ježiša ukrižovali, bolo blízko mesta; a bol napísaný po hebrejsky, latinsky a grécky.

[2] Michael Davies, azda najväčší bádateľ a historik venujúci sa latinskej omši v súčasnej dobe, tvrdí vo svojom diele “A Short History of the Roman Mass”, že ani reforma sv. Gregora Veľkého v šiestom storočí, ani reforma sv. Pia V. v 16. storočí nám nepriniesla novú liturgiu, čo znamená, že latinská omša v skutočnosti bola rovnaká od šiesteho storočia a možno aj včasnšie.

[3] Odporúčané čítanie:

<https://onepeterfive.com/chapel-veil-womans-rights/>

<https://onepeterfive.com/theology-women-veils/>

<https://onepeterfive.com/traditional-latin-mass-honors-womanhood/>

Alice von Hildebrand, *Výsada byť ženou*.

[4] „Desať dôvodov, prečo chodiť na latinskú omšu s Ericom Sammonsom a Dr. Marshallom“, YouTube, 11. decembra 2018. Tento podcast som si nezapísal, takže tieto slová sú mojou parafrázou slov Dr. Marshalla a Erica Sammonsa. Chcel by som však vyzdvihnúť tieto ich úvahy týkajúce sa miništrantov.

[5] Tamtiež.

[6] „Keby niekto povedal, že okrem kňazstva v katolíckej Cirkvi niet iných, vyšších ani nižších svätení, ktoré sú stupňami ku kňazstvu, nech je prekliaty“ (Tridentský koncil, zasadanie 23, kánon 2).

[7] Michael Davies, *Liturgical Time Bombs in Vatican II*, TAN Books 2003. V tejto knihe Michael Davies podrobne (aj keď trochu jednostranne) opisuje masívny pokles účasti na omši, pokles povolaní, účasti na sviatostiach a na iných veciach po zavedení novej omše.

[8] https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/jan_pawel_ii/motu/misericordia_dei_07042002.html

Prevzaté z: *onepeterfive.com*

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/20-dovodov-preco-sa-zucastnit-na-tradicnej-latinskej-omsi-v-roku-2020/>